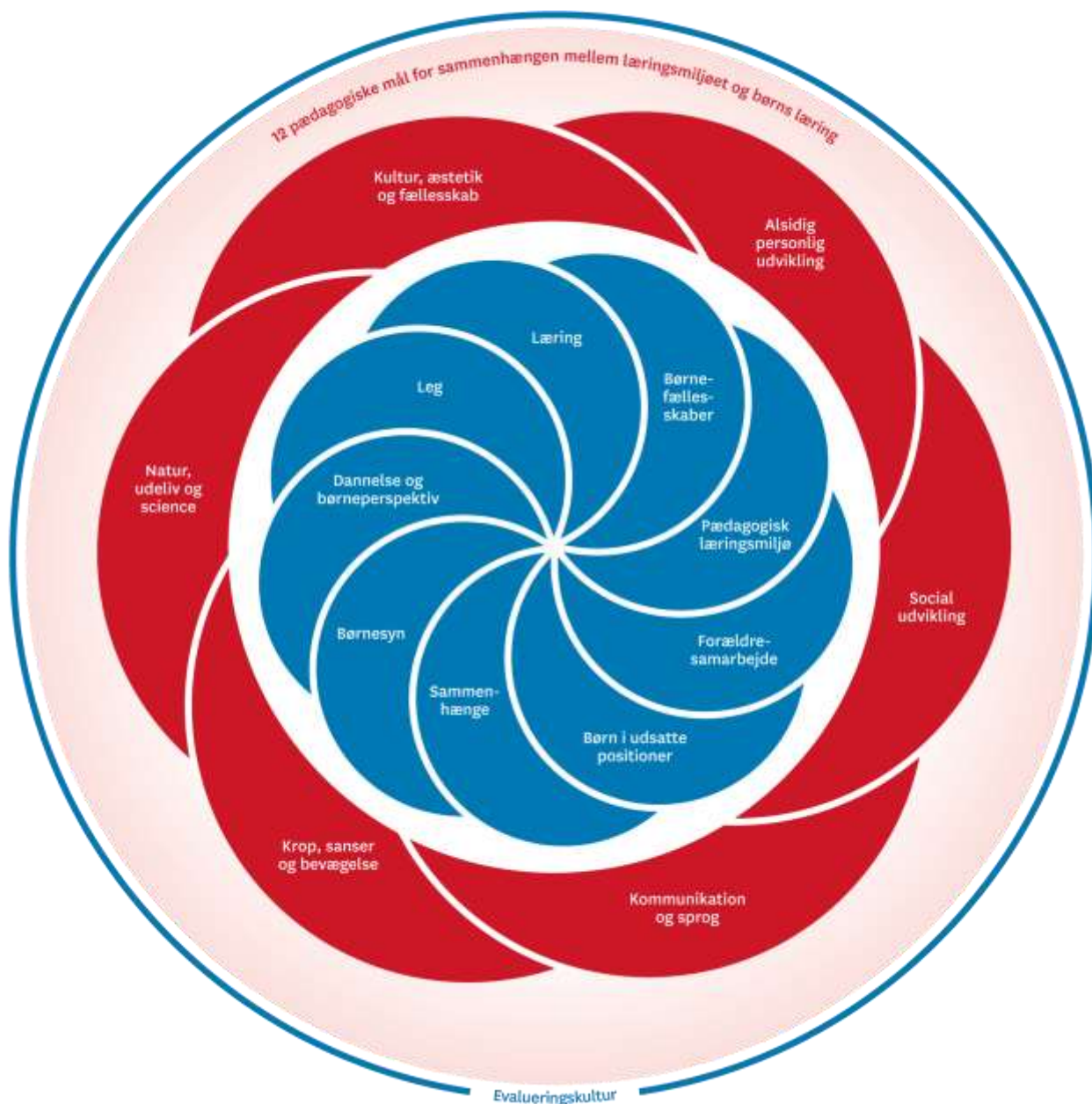

Pædagogisk læreplan for Bjerregrav Børnehus 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at

udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Bjerregrav Børnehus

Herredsvejen 133

9632 Møldrup

Hjemmeside: <https://bjerregravfriskole.dk/>

Facebook: Bjerregrav Friskole og Børnehus

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Bjerregrav børnehus er en Fribørnehave, som startede op i 2009 og hænger sammen med Bjerregrav friskole, som ligger 17 km nord for Viborg. Børnehuset ligger rammer til en SFO og en børnehave med plads til 45 børn i alderen 3-6 år. I børnehaven er børnene fordelt på 3 grupper: Spirrevipperne som er den yngste gruppe. Spradebasserne som er mellemgruppen og spilopperne, som er ældste gruppen (førskolegruppen). Hver gruppe arbejder med planlagte aktiviteter i tidsrummet 9-12, som foregår i rolige læringsmiljøer, så trivsel, læring og udvikling foregår i mindre børnegrupper i tæt kontakt med voksne. I de øvrige dagtimer fungerer børnehaven som alders integreret. Vi arbejder bevidst med at udvide børnenes nysgerrighed og stille os ind på den, så læringen får optimale vilkår, det gør vi bl.a. ved selv at vise vej ved at de voksne går foran, ved siden af eller bagved så vi kan guide, vejlede og støtte det enkelte barn i dets udvikling bedst muligt. I vores fællestimer prioriterer vi det store børnefællesskab, den frie leg med voksen støtte, sammenhold og leg på tværs af alder, samt at integrere de udsatte børn i større børnefællesskaber.

Bjerregrav friskole og Børnehus ligger i fantastiske omgivelser, der bl.a. byder på forskelligartet skov, vådområder, enge, brakmarker, småsøer, frugtplantage, Hvolris jernalderlandsby og Møllebækken som risler omkring børnehusets legepladser. I børnehaven er naturen noget der bliver prioriteret højt, Vi bruger alle de nærtliggende herligheder løbende både til at studere, men også som læringsrum for diverse aktiviteter.

Børnehaven har været certificeret med det grønne flag siden 2018, da vi arbejder meget med projekter/temaer, som relaterer sig til naturen, hvor naturen bruges aktivt og støtter det sunde børneliv. Vi er en børnehave, som er ude hver eneste dag, uanset vejr og vind. Hvert år er der 2 personaler, som er på Grønne Spirer kursus, for at tilegne sig den nyeste viden på området.

Bjerregrav børnehus er et traditionsbundet hus med tæt samarbejde med lokalsamfundet, hvorfra vi møder meget opbakning, så som brug af private skove, søer, Grønne pedeller (pensionister, som kommer og går til hånde udendørs) o.s.v.

Bjerregrav Børnehus er midt i en spændende udvikling, hvor vi vægter at få synlig gjort en høj faglighed og det gode samarbejde både blandt personalet og forældrene. Bjerregrav børnehus' fysiske rammer er en gammel lærerbolig, som er blevet ombygget til formålet, men her er vi også i gang med en spændende proces, som skal udbedre de fysiske rammer indendørs.

På Bjerregrav friskole og børnehus har vi et værdigrundlag der hedder dannelse i indsigt, udsyn og fællesskab. Når vi skriver det, er det fordi vi tror på at vi igennem indsigt opnår faglighed, fordybelse, selvindsigt, refleksion og nysgerrighed kan give børnene en nysgerrighed på sig selv og livet. Igennem udsyn opnå forståelse, åbenhed, tolerance, globalisering og digitalisering og derved kan give børnene et billede af den lille og den store verden. Igennem fællesskab ønsker vi at opnå ligeværd, medansvar, gensidig respekt, demokrati og ordentlighed for at børnene opnår følelsen af at høre til og at have omtanke for sig selv og andre.

Vi samarbejder meget med friskolen, og det gør vi igennem hele børnehavetiden. Det gør vi bl.a. ved at deltage i morgensamling en gang ugentligt. Vi deltager også i forskellige arrangementer fx skolernes motionsdag, trivselsdag og den årlige forårskoncert. Når børnene kommer i den ældste gruppe (førskolegruppen), er der et særligt samarbejde med skolen, hvor der er et særligt fokus på overgangen mellem børnehave og skole. Bl.a er vi i dialog med 0 kl. læreren om, hvilke kompetencer hun forventer/ønsker, at børnene skal kunne, når de starter i 0 kl. Der er også en heste-følorderning, hvor kommende 0.klasse og kommende 7.klasse kan lære hinanden at kende ved nogle planlagte aktiviteter inden skolestart. Førskolegruppen bliver inviteret på nogle besøgsdage i 0 kl., hvor de kan få en fornemmelse af, hvad det vil sige, at gå i 0 kl. og bliver samtidig præsenteret for deres kommende lærer inden skolestart.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.

- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Vi arbejder ud fra de 5 grundelementerne i den nye styrkede lærerplan. Vi sikrer os at vi tager udgangspunkt i vores planlægning ud fra det pædagogiske grundlag som danner rammen om vores kerneopgaver. Vi prøver hele tiden at være bevidste om vores egen praksis og vi har et ønske om at hele tiden at lade os inspirere og søge ny viden så vores faglighed følger med udviklingen. Vi forsøger at være åbne, reflekterende og nysgerrige på vores praksis, så det kommer børne fællesskabet og det enkelte barn til gode.

Eksempelvis har vi i 2019 ændret på vores daglige struktur i forhold til vores formiddagsrutiner. Vi valgte igennem observationer og praksisfortællinger at ændre vores formiddagsmad fra kl. 9.00 til kl. 8.30 som løbende og frivillig formiddagsmads tilbud. Det har givet mere tid i de enkelte grupper til aktiviteter, mindre ventetid for mange børn bl.a. ved toilettet og køleskabet, samt skabt knap så meget uro ved aflevering.

Vi stiler efter at være anerkendende voksne som ser og forstår det enkelte barn og som spejler deres følelser.

Børnesyn:

I Bjerregrav børnehus ser vi det enkelte barn og prioriterer det enkelte barn i fællesskabet. Vi understøtter det gode børneliv, forstået som et liv, hvor der er plads, tid og ro til at være barn, og hvor leg har en vigtig og væsentlig rolle. Vi prioriterer, at skabe tillidsvækkende relationer mellem det pædagogisk personale og det enkelte barnet. Der igennem kan vi skabe gode rammer for nærvær, omsorg og tryghed til at, det enkelte barn kan lære og udvikle sig. Vi opfatter barnet som unikt, kompetent og selvstændigt. Det betyder i vores daglige praksis, at det enkelte barn skal involveres og have medindflydelse på egen situation og dagligdag. Det er væsentligt at vide, at kun i relation og tilknytning til andre kan barnet vokse og lære.

Dannelse og børneperspektiv:

I Bjerregrav børnehus fremmer vi børns dannelse, hvor begrebet dannelse refererer til en dybere form for læring. Barnet er aktiv deltagende og forankrer værdier og viden i egen personlighed som rettesnor for at orientere sig og handle i en global verden som et hensynsfuldt, kritisk og demokratisk menneske. Barndommen har værdi i sig selv, hvor der er plads, tid og ro til at være barn. og vi fremmer børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende og hvor der tages udgangspunkt i vores børneperspektiv og børnesyn. Det betyder at alle børn i Bjerregrav børnehus skal have mulighed for at blive inddraget både i hverdagens rutiner, som i de planlagte aktiviteter. Dette er med til at øge børnenes egen mestringsevne, deres selvværd og selvtillid og deres muligheder for oplevelsen af at være betydningsfuld og at kunne bidrage med egne holdninger og meninger.

Leg:

I Bjerregrav børnehus har legen en stor værdi i sig selv og er gennemgående i løbet af børnenes hverdag. Legen har stor betydning for barnet, og den dominerende dagsorden for børn er, at komme til at lege med nogen. Legen er ikke tidsfordriv for barnet, men har stor betydning for barnets læring og udvikling. Legens elementer som motivation, nysgerrighed, afprøvning, fordybelse, fantasi og forestillingsevne er vigtige elementer i læreprocesserne i læringsmiljøet. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og fremmer der ud over sprog, sociale kompetencer, selvværd og identitet. De voksnes opgaver er at legen støttes, guides og rammesættes, bl.a. for at alle børn, også udsatte børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle deltagende børn. Som voksne bruger vi børnenes leg til at blive klogere på børnenes perspektiver, relationer, sociale kompetencer, deltagelse og udvikling.

Læring:

I Bjerregrav børnehus lærer barnet i løbet af hele dagen. Med det mener vi, at læringsmiljøet indarbejdes i alle dagligdags rutiner og almindelige aktiviteter, hvor vi sigter på, at fremme børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling. Dvs., at vi ser på læringsmiljøet både i hverdagsrutinerne, legen, udenfor på legepladsen, og i projekterne og aktiviteterne. Det er de voksnes opgave at skabe et trygt, anerkendende og udviklende læringsmiljø, hvor der er plads til at turde begå fejl, famle og slippe fantasien løs. Det er bl.a. også her igennem, at vi fremmer børnenes eksperimenterende kompetencer og giver dem lyst til at lære og opleve mere. De voksne er ansvarlige for, at inddrage børnenes perspektiver så de oplever sig som aktive medskabere af egen læring og udvikling. Vi skal tage afsæt i vores viden om forskellige måder at lære på, så læringsmiljøet bliver mangfoldigt. Barnet lærer bedst, når det oplever, at det kan og er aktiv deltagende.

Vores vigtigste opgave er, at gå foran, ved siden af og bagved barnet i dets læring. At møde barnet i en anerkendende relation og sikre alle børns deltagelse gennem vejledning og guidning.

Børnefællesskaber.

I Bjerregrav Børnehus er det vigtigt, at alle børn har mulighed for at opleve sig som værende en del af et betydnings- og meningsfuldt fællesskab. Al dannelse og læring sker i relationen og kontakten med de andre børn og nærværende voksne. Det er vigtigt, at de voksne har en opmærksomhed på at få skabt en balance mellem det enkelte barn og fællesskabet. Vi har i vores pædagogiske praksis øje for at skabe rum for at det enkelte barn kan vise eget initiativ, skabe relationer og afprøver forskellige roller i store og små fællesskaber. Hver dag skal der være mulighed og plads til, at det enkelte barn både kan vise og følge eget initiativ og kan være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum og plads til mangfoldighed, nye relationer og muligheder for at prøve forskellige positioner mv. I børnefællesskabet vægter vi den gode omgangstone og at vi alle har "øje" for hinanden.

For at lette børns overgang fra dagplejemor til børnehave, er børnehavens legeplads "åben" for de private dagplejere, hver onsdag formiddag. Børnene bliver trygge og fortrolige med de fysiske rammer, men også overfor børn og voksne.

Pædagogisk læringsmiljø

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

De pædagogiske læreplaner danner grundlag for beskrivelsen af børns formaliserede læreprocesser. Læring udvikles imidlertid ikke kun gennem bevidste og planlagte forløb, men foregår lige så meget uformelt i forskellige sociale sammenhænge

I Bjerregrav børnehaven arbejder vi med det pædagogiske læringsmiljø igennem hele dagen fra 6.15-16.45

Vi bygger vores dagligdag op omkring trygge læringsmiljøer, hvor børnene får tilbudt forskellige aktiviteter, planlagte aktiviteter, spontane aktiviteter og genkendelige aktiviteter. Vi forsøger at skabe rutiner som understøtter børnenes brede læring herunder også deres nysgerrighed, robusthed, selvhjulpnehed, skaberlyst og selvværd og bevægelse indenfor og på tværs af lærerplanstemaerne. Læringsmiljøet tilrettelægges altså således, så det tager hensyn til såvel det enkelte barn, som børnegruppens sammensætning, forudsætninger, interesser og behov. I Bjerregrav børnehaven bruger vi de pædagogiske læreplaner, som et pædagogisk redskab som understøtter, at vi får skabt trygge pædagogiske og udviklende læringsmiljøer for børnene, så det danner grundlag for børnenes læring, trivsel, dannelse og udvikling. Omkring klokken 09.00 starter vi dagen ude i de enkelte grupper, med samling i egen gruppe, hvor dagsplanen med pikto-grammer gennemgås. I denne dagsplan indgår planlagte aktiviteter som eks.vis ture ud af huset, kreative projekter, bevægelse, fordybelses temaer. Vi vægter ofte at køre vores temaer og projekter over længere tid, så læringen sker og opstår på flere niveauer inden for samme tema. Når der køres et længere varende tema/projekt, vil der både være aldersopdelt og aldersintegreret læringsmiljøer. Endvidere skal de voksne gøre sig overvejelser om et pædagogisk læringsmiljø i aktiviteter, så det understøtter børnegruppens kropslige, sociale, emotionelle og kognitive læring og udvikling. Tryghed fordrer trivsel og positiv læring.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

VI HAR NEDSKREVET NOGET TIL PÆDAGOGISK DAG ANG FORÆLDRESAMARBEJDE.

I Bjerregrav børnehus vægter vi et godt og konstruktivt samarbejde med forældrene omkring vores børns trivsel og udvikling, da det har en stor betydning for udførelsen af det pædagogiske arbejde i forhold til barnets og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vi lægger vægt på den daglige kontakt mellem forældre og personalet. F.eks. er det vigtigt, at vi altid siger godmorgen/farvel til børn og forældre og taler med dem, så de føler sig set og mødt. Vi bestræber os på, at formidle oplysninger og viden mundtligt, om hvordan dagen er gået og hvordan barnet har haft det – også gerne de sjove oplevelser.

Det er vigtigt med en tæt dialog, og en gensidig respekt. Tryghed for børn og forældre er afgørende. Derfor inviterer vi til tidlige for-besøg, så vi på den måde kan sikre en god overgang fra dagplejen og fra vuggestuen til børnehaven. På samme måde har vi stor fokus på samarbejdet med skolen i forbindelse med overgangen fra børnehave til skole. Det er vigtigt for os, at være i tæt og løbende dialog med forældrene om, hvordan vi i fællesskab kan fremme barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi er opmærksomme på at familier har forskellige forudsætninger, normer og værdier, hvilket gør os ansvarlige for at differentiere samarbejdet med den enkelte familie i forhold til barnets trivsel og læring. Vi vægter højt at få skabt en lige-værdig relation til vores børns forældre, for at skabe sammenhængskraft i samarbejdet omkring barnet. Bjerregrav børnehus samarbejder med områdets dagplejere og private pasningsordninger. Det gør vi bl.a. ved, at vi hver onsdag har ”åben” legeplads, og hvert år inviterer vi dem til juletræsfest og sommerfest, sammen med hele børnehaven. Her har kommende børn igen muligheden for at komme, med trygge voksne og se børn, voksne og det fysiske rum an. Vores vision er at skabe et stabilt og trygt samarbejde på kryds og tværs. Hver onsdag har vi åbnet vores døre og udearealer op for områdets dagplejere og private pasningstilbud. Det har vi bl.a. gjort for, at gøre overgangen fra dagpleje til børnehave mere glidende.

For de yngste børn: I Bjerregrav børnehus lægger vi stor vægt på at tage godt imod nye børn og deres familier. Vi inviterer til for besøg med rundvisning og en fortælling om vores børnehus, for at skabe mulighed for dialog og spørgsmål. Det pædagogiske læringsmiljø tilrettelægges således, at de yngste og nystartede børn får så rolig og tryk en start som muligt. En tæt og daglig dialog med forældre omkring gensidige forventninger er vigtige i forhold til det kommende samarbejde. Ved opstart vægter vi højt genkendelighed

og prøver at tilrettelægge det sådan, at de faste voksne er let tilgængelige. Herudover giver vi forældrene mulighed for at deltage i opstartsperioden sammen med barnet, som er meget individuelt fra barn til barn.

Vi vægter glidende overgange hvor børnene oplever tryghed, mod, mestring og motivation i overgangen fra et miljø til et andet miljø.

For de ældste børn: I læreplanen beskrives, hvordan der i børnenes sidste år i børnehaven tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til 0.klassen således, at de kommende skolebørn er bedst muligt forberedt på at begynde i skole. Med sammenhæng til børnehaveklassen er vi optagede af børnenes trivsel, arbejdet med børnefællesskaber, og at understøtte børns lyst til at lære og deres mod på nye oplevelser og udfordringer, ligesom vi har fokus på at barnet understøttes i at tage initiativ til at indgå i relationer. I børnehuset arbejder den ældste gruppe med leg og læringsmaterialet der ligger op ad det der skal arbejdes videre med i løbet af skoletiden bl.a. Legeøen. Igennem hele barnets tid i Børnehuset arbejder vi med at lette overgangen fra børnehave til skole. Det gør vi igennem et tæt samarbejde med vores skole. Vi deltager ugentligt til morgensamling, skole arrangementer, som skolernes motionsdag, fælles arbejdsdag for børnehave og skole med både børn og forældre, ture ud af huset med indskolingen, svømning én gang ugentligt med 4 kl. osv. I løbet af det sidste halve år inden skolestart starter der et endnu tættere samarbejde op, bl.a. vores heste-føl ordning. Kommende 0.klasse og kommende 7.klasse har 3-4 aktiviteter sammen inden skolestart så børnene får mulighed for at se hinanden lidt an og så de voksne kan danne sig et overblik over sammensætningerne af hest og føl.

Førskolebørnene har besøgsdage i 0 kl., hvor de får en lille fornemmelse af, hvad det vil sige at gå i skole og samtidig får de hilst på deres lærer.

Børnene er også vant til at færdes på skolens arealer, bl.a. ved at bruge den del af skolebiblioteket, som er indrettet til børnehavens børn, skolekøkkenet, skolegården, udeområdet, gymnastiksalen o.s.v.

Ca. et halvt år før skolestart indkaldes alle forældre til en individuel samtale med stuepædagogerne i.f.t barnets trivsel og udvikling.

Hver måned får forældrene sendt et ForældreNyt, som består af små videoklip af vigtige og relevante informationer fra Børnehuset.

Hver måned sender vi månedsplaner hjem til forældrene via vores intranet, så de kan se, hvad der skal ske i børnehaven i den kommende måned.

Hver dag laver stuepædagogerne dagsedler til egne forældre, hvor de kort beskriver, hvad der er sket i løbet af dagen, som bliver understøttet af en billedcollage.

Facebook er blevet en stor del af vores hverdag, hvor vi ca. 1 gang om ugen lægger små film op fra en almindelig hverdag, projekter, arrangementer o.lign.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi definerer børn i udsatte positioner, som enten børn med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, eller børn der periodevis er sårbare, fordi de forbigående belastes af et for dem alvorligt problem i deres familie eller nære miljø. Det kan også være børn der er truede fordi de er belastede af vedvarende problemer i deres familie eller nær miljø. Vi vil igennem anerkendelse og fokus på det gode i barnets liv, skabe rammer der tilgodeser det enkelte barn i en udsat position. Vi har fokus på at alle børn skal opleve sig som en værdifuld del af fællesskabet og hvor der er plads til alle børn og deres forskelligheder. Det er de voksnes ansvar at skabe et læringsmiljø, hvor alle børn udfordres og oplever mestring i lege og aktiviteter. Vi har en ressource orienteret tilgang, hvor vi tager udgangspunkt i barnets potentialer, kompetencer og interesser. Vi er opmærksomme på at tilrettelægge vores pædagogiske praksis således, at et barn i en udsat position får plads og rum til at være i en mindre gruppesammenhæng. Herved har den voksne i højere grad mulighed for at arbejde målrettet med barnets specifikke udfordringer- sociale, motoriske, sproglige, kognitive udfordringer eller andet. Det gør vi bl.a. ved at vi går foran, ved siden af, bag ved for at guide, vejlede og vise vejen frem. I mindre børnegrupper såvel som i større børnegrupper forsøger de voksne at være medskabende til lege der motiverer de andre børn til at lege. Vi lægger desuden stor vægt på vores samarbejde, hvis et barn af en eller anden grund havner i en udsat position, igennem åben og ærlig dialog.

Vi gør bl.a brug af TOPI (Tidlig Opsporing og Indsats) som et redskab til at have fokus på barnets trivsel.

Vurderer vi, at barnet har brug for det, inddrager vi i samarbejde med forældrene andre samarbejdspartnere, såsom logopæd, ergo/fysioterapeut, psykolog, Viborg Kommune (f.eks. underretning) eller lign.

For de børn, som har særlige behov, sikre vi overgangen mellem børnehave og skole, ved at afholde netværksmøder med relevante interessenter, forældre og skolen.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Den ældste gruppe arbejder inden skolestart med leg og læringsmaterialet der ligger op ad det der skal arbejdes videre med i løbet af skoletiden bl.a. Legeøen. Legeøen er et sproglege-materiale, der bygger bro mellem børnehave og skole, hvor målet er at ruste børnene til den mere systematiske undervisning, der vil finde sted i børnehaveklassen og at ruste børnene bedst muligt til at møde de læsefaglige udfordringer i skolen.

Det forventes ikke, at børnene kender alle bogstaver inden skolestart – denne læring vil foregå i børnehaveklassen, men inddragelsen af bogstaver foregår, hvor det er naturligt i legen.

I gennem hele barnets tid i Børnehuset arbejder vi med at lette overgangen fra børnehave til skole. Det gør vi igennem et tæt samarbejde med vores skole. Vi deltager ugentligt til morgensamling, skole arrangementer, såsom forårskoncert, skolernes motionsdag, fælles arbejdsdag for børnehave og skole med både børn og forældre, ture ud af huset med indskolingen, svømning én gang ugentligt med 4 kl. osv. I løbet af det sidste halve år inden skolestart starter der et endnu tættere samarbejde op, bl.a. vores heste-føl ordning. Kommende 0.klasse og kommende 7.klasse har 3-4 aktiviteter sammen inden skolestart så børnene får mulighed for at se hinanden lidt an og så de voksne kan danne sig et overblik over sammensætningerne af hest og føl.

Førskolebørnene har besøgsdage i 0 kl., hvor de får en lille fornemmelse af, hvad det vil sige at gå i skole og samtidig får de hilst på deres lærer.

Børnene er også vant til at færdes på skolens arealer, bl.a. ved at bruge den del af skolebiblioteket, som er indrettet til børnehavens børn, skolekøkkenet, skolegården, udeområdet, gymnastiksalen o.s.v.

Ca. et halvt år før skolestart indkaldes alle forældre til en individuel samtale med stuepædagogerne i.f.t barnets trivsel og udvikling.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi har et tæt forankret samarbejde med vores lokalsamfund og vores lokalsamfund bakker rigtig meget op om os. Det gør sig bl.a. gældende i forbindelse med vores 2 årlige arbejdsdage. Her oplever vi en stor opbakning fra vores forældregrupper, som kommer og bidrager med vedligeholdelse af de fysiske rammer – både udendørs/indendørs og udearealerne. Til vores arbejdsdage bidrager forældrene også til et socialt lokalt sammenhold, både blandt børn og voksne.

I sommerhalvåret bidrager forældrene med deltagelse i Grøn tjans, hvor forældre og børn sammen i mindre grupper hjælper med vedligeholdelsen af institutionens udearealer. De mødes til hyggeligt samvær med fælles morgenmad/aftensmad eller lignende, hvor børn og forældre lærer hinanden bedre at kende og knytter venskaber. Forældrene tager hermed et medansvar, sammen med deres børn for at børnehaven har indbydende udearealer. Dette er også med til at styrke børn og forældres ejerskabsfølelse ift. Intuitionens virke.

Børnehuset ligger i fantastiske natur omgivelser, og vores lokale ildsjæle lader både skole og Børnehus benytte deres private skove til forskellige projekter og aktiviteter - det er med til at give os som institution uanede af muligheder for spændende og anderledes læringsrum. Bjerregrav friskole og børnehus er desuden nabo til Hvolris jernalderlandsby, også her er der god opbakning og samarbejde. Vi bliver løbende orienteret om begivenheder og aktiviteter, hvor vi har mulighed for at benytte deres smukke og kuperede landskab til leg, læring og opdagelse. F.eks til påskeæg jagt, Halloween o.lign.

Hver onsdag har vi besøg af dagplejere fra byen, hvor vi hygger og leger og skaber hermed god grobund for gode overgange fra dagplejen til børnehaven.

Ifm. et rekordforsøg i Mooncars race, var der rigtig mange virksomheder og forældre, som sponsorerede penge pr. omgange, T-shirts, rundstykker o. lign.

Den første mandag om måneden kommer de Grønne pedeller, som er pensionister, der gerne vil give en hånd med til praktiske gøremål – eks. vis at kløve brænde, samle bor-bænke-sæt.

En borger i byen, som har mange papegøjer, inviterer os på besøg.

Hvert år inden juleferien inviteres vi til julegudstjeneste i byens kirke, hvor juleevangeliet bliver fortalt og vist.

Børnehaven laver lygter til Trivselsgruppen, som bruges til 1. søndag i advent.

Købmanden har samlet brugt legetøj til børnehaven.

En arbejdsgruppe i byen har søgt sponsorater til en ny badebro

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Howdan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Der er stor opmærksomhed på samspillet mellem børn og voksne og at dette samspil skal være kendetegnet ved gensidig respekt, tolerance for forskellighed. Ligeledes børnenes indbyrdes samspil hvor vi skal være opmærksomme på, at de via sprog og handlinger indbyrdes respekterer hinanden og deres forskelligheder. De voksne er optagede af via opmærksomhed og refleksivitet at udvikle varierede og fleksible læringsmiljøer således at børnene får de bedste betingelser for at lære og udvikle sig. Gruppestørrelser, æstetik og fokuseret opmærksomhed er vigtige elementer i etablering af vores læringsmiljøer – ligesom det er vigtigt, at være opmærksom på at det pædagogiske læringsmiljø er til stede i løbet af hele dagen. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv og vi skal stille os spørgsmålet: ”gad vide hvad barnet / børnene tænker”?

Det fysiske børnemiljø: Der skal løbene holdes fokus på den fysisk udfoldelse og plads til at udfolde lege. Legepladsen nævnes af børnene, som et godt sted at være/lege. Vi forsøger at få børnene inddraget i nye aktiviteter og har for øje at børnene skal have medindflydelse på aktiviteter og opgaver.

Det psykiske børnemiljø: Drillerier - og eller mobberi og ”det at føle sig udenfor” skal have fokus. Vi drøfter og sparre med hinanden løbende, hvordan vores børn trives. Vi forsøger at spare med hinanden og indimellem laver vi også små børne interviews for at komme nærmere på, hvordan børnene har det og deres beskrivelse af deres egen trivsel.

Det æstetiske børnemiljø: Både ude og inde forsøger vi fortsat at holde fokus på, at vi har gode og tidsvarende faciliteter inden for, hvad der budgetmæssigt er muligt. På arbejdsdage bliver der malet, repareret o.s.v. Vi snakker med børnene om, at det skal være rart at være her, hvilket f.eks betyder, at der skal ryddes op, når man er færdig med at lege, hvilket gælder både ude og inde.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Det altafgørende for overhovedet at lære og være er, at barnet er omgivet af engagerede og nærværende voksne, der værdsætter og anerkender dem. Vi bruger derfor en del tid på blot at være sammen med børnene og være lydhøre overfor de ting, de siger og gør; og vi prioriterer at bruge energi og ressourcer til at

lytte og have dialoger med børnene, for at hjælpe dem med at opleve sig selv i samspil med andre og lære egne svagheder og styrker at kende. Dette med henblik på, at barnet over tid lærer at se og forstå sig selv i samspil med omverdenen. Det kræver et indgående relations arbejde fra personalet at engagere sig i børnenes personligheder

Vi forsøger derfor, at se det enkelte barnet, hvor det er og lytte til dets interesser, meninger og holdninger. Vi arbejder bevidst på at inddrage det enkelte barn i beslutningsprocesser (Introduktion til demokrati) og følge alle børns niveauer og aldersdifferentiering. Vi bestræber os på at det enkelte barn deltager engageret i praktiske opgaver i hverdagen for at støtte op om dets ansvarlighed, selvstændighed samt, at give barnet udfordringer igennem forskellige aktiviteter, som formår at flytte dets egne grænser. Vi forsøger at tilpasse opgaver og aktiviteter til det enkelte barn, så det enkelte barn får succes oplevelser igennem engagement og deltagelse og alle aktiviteter arbejder hen imod robusthed, selvhjulpnehed og en tro på at lykkes. Vi forsøger desuden at bestræbe os på at tilpasse aktiviteter så de rammer det enkelte barn, så vi langsomt klæder barnet på til en god skolestart. Vi stræber efter at give det enkelte barn kompetencer til at kende egne grænser og tør sige fra overfor andre.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi ser det som en af vores største kerne opgaver, at støtte det enkelte barn i at indgå i en ligeværdig social relation. Vi forsøger at skabe vores pædagogiske læringsmiljø ud fra mange gentagelser. Gentagelser af vores rutiner, gentagelser ved bl.a. også at læse den samme historie flere gange, synge den samme sang. Introduktion til grupperegler – medbestemmelse/ejerskab og ansvar for gruppen. Ture ud af huset for at styrke det store, såvel de mindre børnefællesskaber. Vi bestræber os på i løbet af vores daglig dag at lave aktiviteter og skabe relationer på tværs af grupperne og på tværs af børnenes alder. At barnet forstår andres følelser igennem arbejdet med empatien og at børnene er en del af en børnegruppe med forskellig baggrund og kultur.

Vi støtter op om legen, da legen er mange ting. Det kan f.eks. være rolleleg, konstruktionsleg og parallel leg. Det kan samtidig være den vokseninitierede leg, samt den frie leg. I legen går vi som voksne ”foran, ved siden af og bagved”, for at øve børnene i at blive i relationen og legen.

Vi har øvet ”Den gode stol” hvor barnet tør stå frem foran de andre i gruppen og fortælle de positive ting om ens kammerat. Vi laver legegrupper og samt giver mulighed for ”fri” leg. ”Den frie leg” hjælper med at styrke barnets sociale og alsidige udvikling – barnet arbejder med alle sine input i den frie leg og omsætter disse input til eget liv og læring. Vi tilrettelægger hverdagen med genkendelige rutiner og aktiviteter, hvor børnene lærer gode sociale spilleregler (eks. vis at lytte, vente på tur, bordskik) De bliver selvhjulpne i f.eks. garderobe og på toilet. Barnet øver sig i at læse og forstå andre børns signaler.

Vi samarbejder/opmuntrer forældrene til at styrke relationerne med legeaftaler.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Hver gruppe holder dagligt samling. Her bliver dagen gennemgået og grupperne arbejder med alderstilpasset piktogrammer. På vores samlinger lærer børnene at vente på tur, dvs. at række hånden i vejret, når de vil fortælle noget, at lytte til de andre og at stille undrende spørgsmål. Grupperne arbejder individuelt med indholdet af samlingerne, men fælles er at børnene skiftes med at hjælpe med at gennemgå dagen sammen med en af de voksne fra gruppen. Samlingerne giver muligheder for leg og læring med sproget via simple ”rundkreds” lege som fx ”skibet er ladet med ” Denne leg er bl.a. med til at udvikle over og underbegeber hos børnene. Ved samlingerne og -eller andre aktiviteter er der også mulighed for at tilpasse aktiviteter så børnene får nogle retningslinjer angående deres sprogbrug og deres nonverbale kommunikation, altså deres kropssprog. Vi voksne skal være lyttende og vejledende. I grupperne og ved fælles samlinger, så som eftermiddagsmad vægter vi, at der også er mulighed for små læringsmiljøer for sprog, det sker bl.a. igennem dialogisk læsning, rim og remser, leg med fjolleord og forskellige børnesange.

Vi bestræber os på at lave aktiviteter, der styrker børnenes begrebsverden. Vi har fokus på at lytte til hinanden. Vi opfordrer det enkelte barn til at sætte ord på handlinger og udfordre børnene til sproglig kreativitet, og børnene bliver præsenteret for mange forskellige måder til at udtrykke sig på. Vi bestræber os på at have små daglige samtaler med det enkelte barn, således at samtaleens regler læres (kunne lytte/tale og vente på tur) og arbejde med at udvikle barnets mimik og kropssprog samt kunne aflæse andres kropssprog. I løbet af vores hver dag udforsker og arbejder vi med rim, remser og lyde på et alderssvarende niveau. Børn der ikke er så meget med i legen hjælpes på vej i rollelegen – evt. får ny rolle.

Vi skaber struktur og forudsigelige rammer ved daglig rytme og planlægning af aktiviteter. Alle børn bliver sprogvurderet minimum 2 gange i løbet af deres tid i børnehaven (3-6 år)

Vi samarbejder med både forældre og logopæd om børnenes sprog og mulige udfordringer.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi indretter legepladsen, så den inspirerer børnene til fysisk udfoldelse med legetårn, sandkasse, gynger, laver forhindringsbane. Udover børnehavens legeplads bruger vi også skolens og SFO´ens område, med klatrenet, boldbaner samt rig mulighed for at køre på Mooncars og cykle, som styrker balancen.

Vi har fokus på selvhjulpen hed – f.eks. øve sig i at tage tøj af og på. Hvert år øver vi dette i en uge, hvor børnene skal tage et garderobekørekort.

Førskolegruppen deltager i svømning, sammen med 4 kl. fra januar til sommerferien. Samtidig er der i løbet af formiddagen, indlagt bevægelse med sanglege/løbe rundt om sandkassen

Nogle eftermiddage bliver Soundboxen taget med på terrassen, hvor der bliver danset og sunget til musik, som børnene bestemmer på skift.

I skoven ved siden af børnehaven er der mulighed for at klatre i træer. Området i Hvolris giver rig mulighed for at trille ned ad bakkerne. Vi laver forskellige aktiviteter i gymnastiksalen, som hver gruppe har én gang om ugen, som i perioder afsluttes med børneyoga eller børnemassage. Vi forsøger at lave projekter og aktiviteter, hvor vi også får arbejdet med det sansemotoriske, det gør vi bl.a. indarbejder det sanselige ved fx maddage.

Hvert år deltager hele børnehaven i Søndersøløbet.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

At børnene er ude hver dag i al slags vejr, så de oplever de forskellige årstider
At børnene lærer om naturen, planter, dyr, insekter, fisk osv.

Vi tillægger vi natur, udeliv og science projekter stor værdi. Vi bruger uderummet til alverdens forskelligartede projekter. Både ift. læring omkring naturen, som f.eks. forskellige dyrearter, planter, biodiversitet, årstider osv. Men vi bruger også vores mangeartede uderum som læringsplatforme, for andre aspekter af børnenes udvikling. F.eks. social, sproglig, grov -og sansemotorisk og personlig udvikling.

Vi tror på at børn, som holder af naturen, gennem en masse gode oplevelser, også vil vokse op og passe godt på den..

Vi forsøger, at få skabt nogle projekter, der fremmer børnenes nysgerrighed og giver dem lyst og mod til, at undersøge og gå på yderligere opdagelse i naturen.

Vi har fantastiske rammer til vores naturprojekter bl.a. er vores nabo Hvolris jernalder landsby, som kan vække et sus fra fortiden, vi har forskelligartet skov i umiddelbar nærhed, vådområder, brakenge med høj biodiversitet, vores egen Møllebæk, som løber langs børnehavens legeplads, shelter plads, egen badebro, småsøer i nærheden, byens frugtplantage til fri afbenyttelse og et varieret og yderst kuperet terræn som er rigt på dyre og planteliv.

Vi arbejder løbende med “Grønne Spirer” projekter året igennem.

Et sted som F.eks. Møllebækken bliver flittigt brugt til en masse forskellige oplevelser. Vi fanger smådyr, som vi undersøger -hundestejler, snegle, vårflyelarver, vandkalve, skøjtøløbere og bækørreder. Vi lærer om

vandplanter i bækken, smager på brøndkarse osv. Vi bader i bækken og har bygget og sejlet på tømmerflåder, lært om overbegreber som bække, søer, åer og om forskelle på salt og ferskvand. Vi har ligget på badebroen og lyttet til bækkens klukken, mens blåvingede pragtvandnymfer dansede henover vandspejlet og tiden stod stille.

I Bjerregrav børnehus gør det nemlig ikke noget, at børnene får mulighed for, at opleve det eventyrlige i, at sanser naturen og komme i kontakt til sine følelser. Vi ser naturoplevelser som en fremragende kanal til, at komme i kontakt til sine følelser, både intrapersonelle og interpersonelle. Når vi finder en flænset fugl i skovbunden kan det vække både forargelse, bedrøvelse og empati med det døde dyr, men måske også for rovdyret, som var sultent. Det vakte både begejstring, eufori og spænding da, vores første kylling begyndte, at klække i rugemaskinen, følelsen af fællesskab og sammenhold en iskold vinterdag rundt om bålet med en kop varm kakao mellem de små kolde fingre, eller magien i de dansende vandnymfer i sommersolen ved Møllebækkens klukkende brink, hvor tiden stod stille..

Eksempler på natur, udeliv og science projekter i Bjerregrav børnehus, hvor ovenstående har gjort sig gældende:

- “Kulde- frost” tema
- ormegård
- orienteringsløb i skoven
- Fra jord til bord
- klækning af sommerfugle i terrarie
- madlavning over bål
- udrugning af kyllinger i børnehaven
- undersøgelser og leg ved og i bækken
- skovture
- hulebygning
- ture i vådområder og enge
- historiefortællinger i skoven eller ved bålet
- vandlege – selvgravede kanaler
- og 1000 andre små og store initiativer året rundt

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

At børnene er ude hver dag, så de oplever de forskellige årstider

At børnene lærer om naturen, planter, dyr, insekter, fisk osv.

At børnene hører, ser og sanser forskellige eventyr og historier.

At børnene bliver præsenteret for forskellige kreative former, farver, materialer og aktiviteter, som også er med til at give dem forskellige sansestimuli.

At vi sammen med børnene er aktive i vores lokalsamfund og deltager i de forskellige arrangementer/traditioner omkring højtider og årstider.

Vi har besøg af lokale dagplejere

Vi giver børnene oplevelser med teater(skolen), musik, dans og film

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Vi vil evt. begynde at benytte læringscirklen som overordnet evalueringssredskab. Vi bruger simpel måling – til at evaluere temaerne i læreplanen med udgangspunkt i progression og læringsmiljøet. Vi vil tage børnene med i processen og spørge den både før, under og efter et projekt, så deres ideer og meninger kommer med i evalueringen. Vi vil desuden gøre mere ud af at få nedskrevet personalet evaluering efter endte projekter/temaer på personalemøder og data gemmes til den endelige dokumentation.

Vi udstiller de produkter eller materialer børnene har produceret i løbet af vores projekt/ tema. Vi laver dag-sedler hver dag med beskrivelsen af dagen + billedcollage, så der er en daglig dokumentation på læringsmiljøerne. Vi hænger løbende billeder op på opslagstavler og vægge. Dokumentation foretages forholdsvis digitalt. Vi bruger collage på I-Pads til at lave daglige dokumentationer og plancher, materialer og billeder/video til at dokumentere aktiviteterne og progressionen i læringsmiljøet.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC